

власне обсягом повноважень здійснюють ці соціосуб'єкти» [4, с. 61].

1. Верховенство права. Доповідь, схвалена Європейською Комісією за демократію через право (Венеціанською Комісією) на 86-му пленарному засіданні. Венеція. 25 – 26 березня 2011 р. URL : [https://www.venice.coe.int/webformsdocuments/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2011\)003rev-ukr](https://www.venice.coe.int/webformsdocuments/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2011)003rev-ukr).

2 Кіріченко О. О., Тунтула О. С., Ткач Ю. Д. Інновації юриспруденції в забезпеченні журналістської галузі права та медіабезпеки : монографія. Варшава: RS Global Sp.z O.O., 2021. 98 с. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/40>.

3. Конституція України : закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 1996, № 30, ст. 141, із змінами, згідно із законом України № 27-ІХ від 3 вересня 2019 р., ВВР, 2019, № 38, ст. 160. *Zakon.rada.gov.ua : веб-сайт*. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

4. Ланцедова Ю., Брилев В. Конституційні основи найбільш ефективного, раціонального та якісного дотримання, попередження порушення та максимально повного відновлення правового статусу фізичних осіб та інших соціосуб'єктів: частина перша. *Visegrad Journal on Human Rights*. Рецензовані закордонні видання. Братислава, Словенія. 2021. № 5. С. 59-64. URL: https://journal-vjhr.sk/wp-content/uploads/2021/12/VJHR_5_2021.pdf.

Олександр БІДЕЙ

доцент кафедри права
факультету економіки та права,
кандидат юридичних наук, доцент

Ольга БАЛОГЛАНОВА

здобувач вищої освіти за першим
(бакалаврським) рівнем
спеціальності 081 Право
Міжнародного класичного
університету імені Пилипа Орлика
(м. Миколаїв)

ІННОВАЦІЙНІ КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОДАТКУ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ГРОМАДЯН ТА ІНШИХ СОЦІОСУБ'ЄКТІВ У КОНТЕКСТІ ДІЇ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА: ЧАСТИНА 2

З метою реалізації інноваційних підходів щодо докорінного реформування сутності, функцій та системи антиделіктних органів та відповідного забезпечення дотримання правового статусу громадян та інших соціосуб'єктів у контексті неухильної дії принципу верховенства права відповідно до вимог ч. 1 ст. 8 Конституції України [3] та п. 57 розд. IV Доповіді Венеціанської комісії «Верховенство права» [1]

О. Кириченко та інші представники наукової школи юриспруденції професора Аланкіра розробили інноваційні редакції 13 статей перспективного Конституційного кодексу України, а також будь-якої іншої країни світу [2, с. 68–84 та ін], з яких у даній публікації більш доцільно спричинити подальшу наукову апробацію наступну:

V. «Межі правомірності та трирівневий механізм реалізації конкурентного правового статусу різних соціосуб'єктів»:

«Межі правомірності реалізації правового статусу певного соціосуб'єкта закінчується там, де в той же час і місці починається порушення будь-якої базисної категорії правового статусу іншого соціосуб'єкта, коли правотворчі органи зобов'язані уникати та викорінювати конкуренцію правових статусів різних соціосуб'єктів (такого, який не може бути реалізований кожною зі сторін в один і той же час і в тому самому місці), а там, де це неможливо, допускати як виняток короткочасну конкуренцію їх правових статусів, застосовуючи в усіх інших випадках наступні три рівня механізму реалізації конкурентних правових статусів різних соціосуб'єктів:

а) на першому з рівнів необхідно спробувати реалізацію конкурентних правових статусів різних соціосуб'єктів розвести за часом та/або за місцем [5, с. 61-62];

б) у разі неможливості досягти зазначеної мети переходять до другого рівня реалізації конкурентного правового статусу різних соціосуб'єктів, згідно з яким право переважної реалізації такого статусу набуває той соціосуб'єкт, який має вищий рівень мотивації до цього, виходячи із загальнолюдських цінностей та принципу справедливості, а одночасна реалізація правового статусу другим соціосуб'єктом вже набуває у такій ситуації ознак відповідного правопорушення [5, с. 62];

в) третій рівень реалізації конкурентного правового статусу різних соціосуб'єктів застосовується у разі неможливості застосування першого із зазначених рівнів та за наявності приблизно однакового рівня такої мотивації у кожного з соціосуб'єктів з конкурентним правовим статусом, коли право переважної реалізації правового статусу набуває той соціосуб'єкт, який першим заявив про намір реалізувати та/або вже приступив до реалізації свого правового статусу.

А якщо ця ситуація з цими ж соціосуб'єктами повториться, то переважне право реалізації, виходячи з принципу справедливості, набуває вже другого соціосуб'єкту, незалежно від того, хто з них цього разу першим заявив або вже приступив до реалізації свого правового статусу» [5, с. . 62].

Запропонований зазначеними авторами варіант механізму реалізації конкурентного правового статусу соціосуб'єктів дозволяє вирішувати будь-які спірні антиделіктні ситуації, найбільш актуальним з яких є намір окремих фізичних осіб продемонструвати свою політичну та/або іншу

позицію на центральних вулицях та/або в інших громадських місцях та/або поблизу адміністративних будівель органів вищої та іншої державної влади відповідно до вимог ст. 39 Конституції України, згідно з якими громадяни мають право збиратися мирно, без зброї, проводити збори, мітинги, походи та демонстрації, про проведення яких завчасно повідомляються органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування, а обмеження щодо реалізації цього права можуть встановлюватися судом відповідно до закону та тільки в інтересах національної безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням або кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей» [2, с. 70; 3].

О. Кириченко, пропонуючи зазначені інноваційні положення меж правомірності та трирівневого механізму реалізації конкурентного правового статусу в даній антиделіктній ситуації, звертає увагу на такі суттєві обставини:

1. Правовий статус фізичних або юридичних осіб у частині їх нормальної життєдіяльності на центральних або інших вулицях (проспектах, площах тощо) міста або іншого великого населеного пункту є таким, що постійно триває і тому в даній ситуації розвести реалізацію правового статусу фізичних осіб у частині їх наміру власне у цьому місці провести демонстрацію своєї політичної та/або іншої позиції за часом неможливо, що і спонукає вдатися до єдиного в такій ситуації способу – розвести цих соціосуб'єктів за місцем реалізації свого правового статусу, коли місце реалізації правового статусу першої групи соціосуб'єктів також не може бути іншим [2, с. 70–71].

І тоді необхідно запропонувати другій групі соціосуб'єктів провести демонстрацію своєї політичної чи іншої позиції в будь-якому місці, де відсутня реалізація постійного звичайного правового статусу інших соціосуб'єктів, наприклад, за межами міста або іншого великого населеного пункту, що може бути трансльовано в онлайн або в записі в різних засобах масової інформації з доведенням до відома найширших верств населення країни [2, с. 71].

2. З огляду на викладене реалізація другою групою соціосуб'єктів свого правового статусу в частині демонстрації своєї політичної та/або іншої позиції на центральних вулицях або в інших громадських місцях міста або іншого великого населеного пункту фактично означає залежно від кількості учасників та інших обставин скоєння кримінального правопорушення, передбаченого ст. 293 «Групове порушення громадського порядку», ст. 294 «Масові заворушення», ст. 295 «Заклики до вчинення діянь, що загрожують громадському порядку» та/або ст. 296 «Хуліганство» КК України [4], а у разі проведення такого роду заходів поблизу адміністративних будівель вищих, центральних чи інших органів влади – принаймні приготування до скоєння кримінального

правопорушення, передбаченого ст. 109 «Дії, спрямовані на насильницьку зміну або повалення конституційного ладу або захоплення державної влади» КК України [2, с. 71; 4].

Саме тому не може бути мови про мирний характер цих заходів. І передбачений у цитованій ст. 39 Конституції України порядок обмеження цих заходів лише через суд та лише у зазначених у цій же статті випадках [3] принципово суперечить конституційному принципу ч. 2 ст. 3 Конституції України в частині головного обов'язку держави, у цій ситуації у будь-якому разі забезпечити правовий статус соціосуб'єктів за безперервним здійсненням свого правового статусу в частині нормального режиму життєдіяльності в центральних та в інших громадських місцях міста або іншого великого населеного пункту [2, с. 71; 3].

Щодо викладеного можуть бути поставлені питання, а як бути з проведенням у цих місцях загальнодержавних парадів, демонстрацій та інших подібних заходів на свята та в інших випадках? [2, с. 71].

Але такого роду вимушені порушення нормального режиму життєдіяльності певних соціосуб'єктів буде короткочасним і викликаним загальнодержавними інтересами, а не інтересами лише певної групи фізичних осіб, демонстрація політичної чи іншої позиції тільки в цих місцях буде виглядати лише як необґрунтована забаганка, задоволення якої вже буде відверто зазначених вимог ч. 2 ст. 3 Конституції України [2, с. 71–72; 3].

1. Верховенство права. Доповідь, схвалена Європейською Комісією за демократію через право (Венеціанською Комісією) на 86-му пленарному засіданні. Венеція. 25 – 26 березня 2011 р. URL : [https://www.venice.coe.int/webformsdocuments/default.aspx?pdfid=CDL-AD\(2011\)003rev-ukr](https://www.venice.coe.int/webformsdocuments/default.aspx?pdfid=CDL-AD(2011)003rev-ukr).

2. Кириченко О. О., Тунтула О. С., Ткач Ю. Д. Інновації юриспруденції в забезпеченні журналістської галузі права та медіабезпеки : монографія. Варшава: RS Global Sp.z O.O., 2021. 98 с. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/40>.

3. Конституція України : закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 1996, № 30, ст. 141, із змінами, згідно із законом України № 27-IX від 3 вересня 2019 р., ВВР, 2019, № 38, ст. 160. [Zakon.rada.gov.ua](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр) : веб-сайт. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.

4. Кримінальний кодекс України: закон України від 5 квітня 2001 р. №2341-III. *Відомості Верховної Ради* (ВВР), 2001, № 25–26, ст. 131, зі змінами згідно із законом України № 1685-IX від 15 липня 2021 р. [Zakon.rada.gov.ua](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14) : веб-сайт. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

5. Ланцедова Ю., Брилев В. Конституційні основи найбільш ефективного, раціонального та якісного дотримання, попередження порушення та максимально повного відновлення правового статусу фізичних осіб та інших соціосуб'єктів: частина перша. *Visegrad Journal on Human Rights*. Рецензовані закордонні видання. Братислава, Словенія. 2021. № 5. С. 59-64. URL: https://journal-vjhr.sk/wp-content/uploads/2021/12/VJHR_5_2021.pdf.